

Onderwerp

Actualisatie beleidsregels Inkomensondersteuning juli 2024

Opsteller	I. Corbeek	Behandeldatum	24 juni 2024
Programma	Werk en Inkomen	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	J.A.R. Brom		

Advies

- De beleidsregels Inkomensondersteuning Participatiewet gemeente Nijmegen 2024-B per 1 juli 2024 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Beleidsregels Inkomensondersteuning Participatiewet gemeente Nijmegen 2024-A, waarin we de volgende beleidswijzigingen vastleggen:
 - We trekken de reserveringscapaciteit voor woningstofferings gelijk aan de voorwaarden voor duurzame gebruiksgoederen.
 - We verduidelijken de voorwaarden voor draagkracht bij de Woonkostentoeslag.
 - We zien het inkomen van een inwoner met Wajong of AOW, die in een instelling woont, niet standaard als draagkrachtloos.
 - We laten de vermogenstoets van de Collectieve aanvullende Ziektekostenverzekering (CAZ) vervallen.
- De brief aan de raad 'Actualisatie beleidsregels Inkomensondersteuning' vast te stellen waarmee we de raad informeren over de beleidswijzigingen.

Aanleiding

De beleidsregels bevatten de richtlijnen, voorwaarden en regels voor inkomensondersteuning van de gemeente Nijmegen. Ze vormen de basis van de uitvoering van de gemeentelijke inkomens(ondersteunende) regelingen. Halfjaarlijks beoordelen we of de beleidsregels actueel zijn of dat er aanpassingen nodig zijn.

Het belang van (het wijzigen van) beleidsregels

Wijzigingen in de beleidsregels kunnen het gevolg zijn van nieuwe landelijke en lokale regels, besluiten en ambities. Maar ook signalen van bijvoorbeeld de Cliëntenraad Participatiewet, samenwerkingspartners in de stad en onze uitvoering kunnen leiden tot wijzigingen. Met beleidsregels leggen we ons beleid vast en geven we uitvoering aan de Participatiewet en lokale ambities. Beleid en de uitvoering van beleid zijn permanent in beweging. Daarbij groeit het landelijke besef dat de uitvoering van wet- en regelgeving niet altijd rechtvaardig uitpakt. In Nijmegen zoeken we constant naar de ruimte die er is om de menselijke maat centraal te stellen. Tijdens de actualisatie van de beleidsregels was dit een belangrijk uitgangspunt.

Advies van de cliëntenraad Participatiewet

Om de perspectieven van inwoners (die gebruik maken van regelingen) mee te nemen in beleidsvorming, vraagt het college altijd advies aan de Cliëntenraad Participatiewet. Op 30 mei 2024 is de Cliëntenraad meegenomen in de voorgestelde wijzigingen in de beleidsregels. De Cliëntenraad heeft geen officieel advies gegeven. Ze konden zich vinden in de voorgestelde wijzigingen.

Beoogde impact

De aangepaste beleidsregels zorgen ervoor dat we de uitvoering van de Participatiewet en onze lokale regelgeving op het gebied van inkomensondersteuning up-to-date houden.

Dit voorstel draagt bij aan de ambities *“We willen dat alle Nijmegenaren kunnen voorzien in hun levensonderhoud”* en *“We willen dat alle Nijmegenaren kunnen participeren, bij voorkeur door werk”* uit de doelenboom van de stadsbegroting 2024. Het voorstel sluit aan bij de volgende doelen:

- We verstrekken uitkeringen en individuele toeslagen op basis van wettelijke regelgeving;
- We bieden aanvullende gemeentelijke regelingen voor inwoners die daarvoor in aanmerking komen;
- We bieden aanvullende gemeentelijke regelingen die participatie bevorderen aan inwoners vanaf 18 jaar.

Argumenten

1.1 Actuele beleidsregels zorgen voor rechtszekerheid voor inwoners.

Beleidsregels vormen een belangrijk instrument in het operationaliseren en uniformeren van de uitvoering van beleid en moeten aansluiten op de rechten van de inwoners. Beleidsregels leggen vast op welke wijze de gemeente haar bevoegdheden uitvoert. Inwoners kunnen voor het realiseren van hun rechten direct een beroep doen op de beleidsregels.

1.2 We trekken de reserveringscapaciteit bij woningstofferings gelijk aan de voorwaarden voor duurzame gebruiksgoederen.

De reserveringscapaciteit voor woningstofferings wordt in de beleidsregels gelijkgetrokken aan de voorwaarden die we hanteren bij duurzame gebruiksgoederen. Dit zijn immers beide vormen van woninginrichting. Voorheen werd bij stofferings niet altijd dezelfde werkwijze als bij duurzame gebruiksgoederen gehanteerd. Inwoners hoefden niet altijd voor stofferings te reserveren, maar bij duurzame gebruiksgoederen wél. Met de aanpassingen zorgen we ervoor dat we dezelfde voorwaarden hanteren voor dezelfde soort vergoeding. Dit zorgt voor een eenvoudigere, duidelijkere werkwijze voor de uitvoering en meer duidelijkheid bij inwoners. De wijziging heeft geen tot minimale impact op onze inwoners.

1.3 We verduidelijken de voorwaarden voor draagkracht bij Woonkostentoeslag.

We verduidelijken dat we inkomen boven de 100% van de bijstandsnorm als draagkracht zien en een draagkrachtpercentage van 100% hanteren. Ook passen we aan dat de draagkracht maandelijks kan worden aangepast. Zo ontvangen inwoners die Woonkostentoeslag ontvangen nooit meer dan inwoners die huurtoeslag ontvangen. Dit vinden we rechtvaardig. Daarnaast zorgt de aanpassing voor een duidelijke(re) werkwijze van de uitvoering. De aanpassing heeft geen tot minimale impact op onze inwoners.

1.4 We zien het Inkomen van een inwoner in instelling met Wajong of AOW niet standaard als draagkrachtloos.

We veranderen dat het inkomen van inwoners met Wajong, AOW of andere vormen van uitkeringen niet standaard als draagkrachtloos wordt beschouwd als zij in een instelling wonen. Met de wijzigingen van afgelopen januari 2024 hebben we de voorwaarden rondom draagkracht herzien. Zo is ook opgenomen dat het inkomen van een inwoner met Wajong

en AOW altijd draagkrachtloos is. Dat blijkt niet te kloppen. Dit komt omdat inwoners met een dergelijke uitkering die in een instelling wonen wél draagkracht kunnen hebben, in tegenstelling tot inwoners die zelfstandig wonen en daardoor hogere kosten maken.

Voorbeeld: Een inwoner heeft een Wajong uitkering van € 1300 netto per maand. Zij woont in een instelling. De eigen bijdrage CAK is bepaald op € 700 per maand (inwoners in een instelling betalen een hoge eigen bijdrage CAK van tussen circa € 300 en € 800). De draagkrachtgrens is bepaald op 120% van de bijstandsnorm, dat is € 520 (gemeentelijk beleid). Deze inwoner houdt per maand $€ 1300 - € 700 = € 600$ over aan besteedbaar inkomen en zit dus elke maand € 80 ($€ 600 - € 520$) boven de norm. Hiervan zien we 30%, dus € 24 als draagkracht (gemeentelijk beleid). Hoe lager de eigen bijdrage CAK, hoe meer inkomen de inwoner maandelijks overhoudt.

Er zal geen impact zijn op de inwoners omdat de oude werkwijze (van voor de wijziging van januari 2024) is aangehouden.

1.5 We laten de vermogenstoets voor de Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering vervallen.

We schaffen de vermogenstoets bij de CAZ af. Dit doen we omdat de vermogenstoets nauwelijks tot geen effect blijkt te hebben op het deelnemersbestand van de CAZ. Daarnaast staan de uitvoeringskosten die gemaakt worden om een vermogenstoets te doen niet in verhouding met wat het oplevert. Dit kan betekenen dat inwoners met een hoger vermogen gaan deelnemen aan de CAZ (de vermogensgrenzen waren voorheen: alleenstaande € 7.575 en alleenstaande met kinderen of getrouwd/samenwonend € 15.150). Dit komt echter niet veel voor omdat inwoners met een inkomen tot 130% over het algemeen nauwelijks tot weinig vermogen hebben. Voor de uitvoering betekent dit een verlichting van de werkdruk en meer ruimte voor contact met inwoners.

Kanttekeningen

1.1 De vermogenstoets CAZ was oorspronkelijk een bezuinigingsmaatregel.

In 2019 is de vermogenstoets toegevoegd aan de CAZ vanwege bezuinigingsdoeleinden. Het doel was om hiermee € 300.000 per jaar te besparen. Vóór 2019 werd er geen vermogenstoets uitgevoerd bij de CAZ. De besparing van € 300.000 per jaar is niet gehaald. Bij de vermogenstoets van 2023 bleek een uitvalpercentage van 2%. Dat zijn op een deelnemersbestand van circa 11.200 deelnemers 224 inwoners. De maximale besparing die dan is gerealiseerd (indien mensen de hoogste gemeentelijke bijdrage ontvingen van € 42) is € 110.000. Waarschijnlijk ligt de daadwerkelijke besparing nog lager. Dit staat niet in verhouding tot de uitvoeringskosten en -lasten, en de capaciteit die vrijkomt indien de vermogenstoets wordt afgeschaft.

1.2 We hebben te maken met openeinderegelingen

De inkomensondersteunende regelingen zijn ingericht op basis van een open einde principe. Dit houdt in dat er geen grens zit aan het aantal inwoners dat gebruik kan maken van de regelingen en betekent dat we altijd een financieel risico lopen op het armoedebeleid. Uiteraard monitoren wij het gebruik van de regelingen goed, waardoor we ieder jaar zo sluitend mogelijke financiële prognoses maken.

Financiën

De beleidswijzigingen die we voorstellen hebben minimale financiële consequenties en worden opgevangen binnen het programma Werk en Inkomen.

Vervolg

- De beleidsregels treden bij positief besluit in werking op 1 juli 2024.
- De vastgestelde beleidsregels staan vanaf de datum van inwerkingtreding op www.overheid.nl.
- De wijzigingen in de beleidsregels worden verwerkt in de beslissingskaders van de uitvoerende bureaus.

Bijlagen

1. Brief aan de raad 'Actualisatie beleidsregels Inkomensondersteuning'
2. Beleidsregels Inkomensondersteuning Participatiewet gemeente Nijmegen 2024-B
3. Overzicht van wijzigingen in Beleidsregels Inkomensondersteuning 2024B